

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda :
Debrecen, József király herceg-utca 1.
(Blka-bérház.) — Telefon : 113. szám.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Előfizetést egyelőre nem veszünk fel
Egyes szám ára: úgy hétköznapi mint
vasárnap 4 pengő.

Kisgazdák! Ha kevés az iga fogjatok össze, szervezzétek meg a beszolgáltatandó kenyérmag közös beszállítását! Nem töprengeni, hanem cselekedni!

Fel a tetővel!

Szerte az országban „bokrétá-ünnepélyt” ült a mezőgazdaság. Arató-ünnepélyek voltak, ahol a Magyar Nemzeti Függetlenségi Frontba tömörült pártok mezőgazdasági dolgozói együtt a falu ipari dolgozóival, a falu értelmiségével: az egész falu népe ünnepelte a magyar ünnepnapok egyik legszebbjét, a beérett kenyérmag, a búza, rozs, árpa aratását, hátaltelt lélekkel fordulva a Mindenhatóhoz.

Valamikor az aratási ünnep egyben a megkoronázását a befejezését is jelentette annak a munkának, amit a gazda az egész évi kenyérmag megszerzésével kapcsolatosan végzett. Ma másképp áll a helyzet, ma az aratási ünnep még csak a „bokrétá-ünnepély”. Házak építésénél szoktak „bokrétá-ünnepélyt” ülni, amikor a falat felhúzták, mielőtt a tető a házra kerülne. Mezőgazdasági vonalon is a falak már fel vannak húzva, a tetőgerendákat megvan, csak a tetőt kell még reárakni a házra, hogy be legyen fejezve. A tető pedig nem más, mint az előírt beszolgáltatási kötelezettségnek a pontos, gyors, becsületos teljesítése.

A tavasszal csodálatos és dicsőregettel fordultak a magyar ipari és szellemi front munkásai a mezőgazdaság munkásai, az új földhöz. Juttatták, a törpe- és kisbirtokok felé, látva azt a hatalmas munkát, amit kifejtettek kevés eszközzel, alig valami jószággal, mondhatni a tíz körmük verejtékes munkájával, megmutatván, hogy nagybirtok nélkül is tudnak dolgozni.

Dolgoztak szívvel-lélekkel, tudatában annak, hogy nemcsak magukat dolgoznak, dolgoznak az egész magyarságért.

A gazdatársadalom tudja jól, hogy az ipari cikkek feketepiacra csak az esetben irtható ki, ha a termelés az ipari oldalon zavartalanul megy, azt is tudja jól, hogy ahhoz, hogy az ipari munkás dolgozni tudjon, elsősorban kenyérről van szükség. Dolgozott és termelt is szívesen, hogy megadhaassa az ipari munkásságnak a mindennapi kenyeret, hogy a következő gazdasági évben a magyar gazda már megfelelő, az ipar által gyártott eszközökkel még fokozottabb mértékben munkálhassa meg földjét, mint tette azt az elmúlt tavasz néhez körülményei között.

Ha tehát most, amikor az aratási ünnepe befejeződött, az új és régi magyar gazdák megünnepelték a mezőgazdasági „bokrétá-ünnepélyt”, akkor tegyék reá a tetőt ezekre a falakra. Igyekezzenek, hogy munkájuk eredménye, a kenyérmag az előírásnak megfelelően pontosan, gyorsan és becsületosan kerüljön minél előbb beadásra, hogy minél gyorsabban oda juthasson az új kenyér az ipari munkásság asztalára. Kell, hogy ez a munkásság, amely tudjuk jól, ugyancsak minden erejével, minden tudásával az ország újraépítését szolgálja, érezze, lássa azt, hogy érdemes dolgozni, érdemes gyártani, termelni a magyar paraszt, a magyar gazda részére.

Szeptember ötödikére összehívták az ideiglenes nemzetgyűlést

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az ideiglenes magyar nemzetgyűlést Budapestre a magyar országgyűlés képviselőházának üléstermébe folyó évi szeptember 5-én délelőtt 10 órára összehívom. Kelt Budapest, 1945 augusztus 18.

Dr. Zsedényi Béla, az ideiglenes magyar nemzetgyűlés elnöke.

A szövetségesek megszállják Japánt

Szombaton reggel a japán csapatok beszüntették a harcot A szovjet-japán hadszíntér egyes szakaszain is megkezdték már a fegyverletétl végrehajtását

Newyork, augusztus 18. A japán kormány pénteken közölte a szövetségesekkel, hogy már kineveztek a fegyverszüneti tárgyalásokra Manilába induló magasrangú japán személyiségeket, nevére azonban belpolitikai okokból csak vasárnap hozzák nyilvánosságra. Az új japán kormány megtartotta első minisztertanácsát. A miniszterelnök tudomására hozta a kormány, hogy a császári parancsot azó szerint kell végrehajtani. A Kinában, Mandzsuriában és másutt állomásozó japán csapatok a kapott parancs értelmében szombaton reggel beszüntetik az ellenségeskedést. Butmában még összefüggesnélküli harcok folynak. Az új japán miniszterelnök pénteken ismertette kormánya programját. A tokiói rádió szerint a miniszterelnök hangsúlyozta, hogy minden erejével azon lesz, hogy érvényes szerezzen a császár akaratainak.

London, augusztus 18. A londoni rádió közlése szerint a tokiói rádió most beszélt először arról, hogy a szövetségesek meg fogják szállni a Japán anyaországot. A tokiói rádió célzát tett arra, hogy a császár és a kormány tagjainak szuverenitását a megszálló parancsnokságok rendelkezései korlátozzák. (MTI)

Moszkva, augusztus 18. (TASS) A Szovjet Tájékoztató Iroda jelenti augusztus 17-én a távokeleti arcvonatról: Az eddigi irányokban szovjet csapatok folytatják a támadó harcukat. Több város elfoglaltak. A hadszíntér néhány szakaszán a japánok már megkezdtek a fegyverletétl végrehajtását. Augusztus 17-én csapataink kb. 20.000 ellenséges katonát ejtettek foglyul. (MTI)

London, augusztus 18. Svájc sargháji ügyvivője a brit külügyi miniszteriumhoz küldött jelentésében közli, hogy a japánok augusztus 15-én szabadon bocsátották a Sanghái térségében internált mintegy 7000 brit, amerikai és holland állampolgárt. (MTI)

Vorosilov marsall és Puskin politikai tanácsos visszaérkeztek Budapestre

Moszkva, augusztus 18. (TASS) A szovjet hírszolgálat szerint Vorosilov tábornagy, a Szövetséges Ellenőrző Bizottság elnöke Puskin politikai tanácsos kíséretében moszkvai hivatalos útjáról visszaérkezett Budapestre. (MTI)

Pétaint nem végzik ki

Páris, augusztus 18. A francia hírszolgálat péntek délutáni külön jelentésben közölte, hogy De Gaulle Pétain halálos ítéletét életfogytiglani fegyházra változtatta át. (MTI)

Küldöttség megy Debrecenből a közellátásügyi miniszterhez az ellátatlanok kenyéradagja biztosítására

Veszélyben Debrecen hatósági ellátása a közellátásügyi miniszter rendelkezései következtében

Szombaton délután közellátási értekezlet volt Debrecenben a városvezetés Vég Dezső helyettes polgármester elnökelete alatt, amelyen a pártok, szakszervezetek képviselői, a szakértők és érdekeltek kiküldöttjei vettek részt. Vég Dezső megnyitó szavai után titkárja, Csillag Miklós ismertette az értekezlet összehívásának okát. Debrecen közellátása feroz veszélyben. Debrecen közellátását a kötött gabonából nem lehet ellátni és előzőleg felirattal fordultak Rónai Sándor közellátási miniszterhez, hogy Debrecen Budapest és az ipari városok mintájára tekintsék és más helyről is kapjon gabonát az ellátatlanok kenyérellátása biztosítására.

Erre a kérésre nem érkezett válasz, hanem újabb közellátási miniszteri rendelkezés, amelynek alapján a szabadforgalmú gabonát is be kell szolgáltatni és fel kell küldeni Budapestre. Így a jogyire való kenyérellátás megkezdéséhez a szabadforgalmú kenyér 60-70 pengő lenne, de az újabb rendelkezés szerint ez sem biztosítható. Debrecen még sem lehet éhenhalni — mondotta —, ezt meg kell érteni a közellátási miniszterrel.

Vég Dezső h. polgármester rámutat arra, hogyha nem tudja a dolgozók falatját biztosítani és a közellátási miniszter nem változtatja meg rendelkezését, lemond és otthagyja a helyét.

Schneider János péküzemtulajdonos javasolja, hogy Vég Dezső h. polgármester utazzon fel Budapestre tájékozódni és az illetékeseket meggyőzni. Dr. Róza Tibor és dr. Balogh György rámutatnak arra, hogy a rendelkezések nem világosak és ellentétesek és vitás, hogy a 75 százalékos vámkeresmény milyen célra fordítható, fel kell-e azt küldeni Budapestre, vagy ebből kell fedezni az ellátatlanok adagját.

Szabó István, a Kommunista Párt titkárja szerint a gazdáknak meg van kézslete. Szeríne a kenyérellátásért minden pártnak vállalni kell a felelősséget. Boross Irén kéri, hogy Debrecen is tekintsék ipari városnak, ahol sok az üzem és sok a munkás. Gyulaházy Jenő arra mutat rá, hogy a felszabadulás első hónapjaiban minden városnak Debrecen adott élelmet, tehát megérdemel most méltányos elbánást.

Szabó Géza városi adólistát, a közellátás vezetője kimutatja,

Tüzelő-gondok

Még melegen tűz a nyári nap, de már augusztus vége van és közeledik az ősz és a tél. Jönnek a téli gondok, elsősorban a tüzelő beszerzés gondja. Sok ember gondja, mivel fűtünk a télen.

A magánháztartások az idén teljesen a fára vannak utalva. A hazai széntermelésből jó, ha a közüzemek és a gyárüzemek szükségletét ki tudják elégíteni. Szénre a magánháztartások nem számíthatnak. Kizárólag fára lehet gondolni. Még is növekedett a kereslet és sok kis ember aggódva látja, milyen magasba szökken a megvásárolható fa ára. Ma már öt-hétezer pengő között váltakozik egy öl fa ára.

A város által nyújtott tüzelő fa mennyisége minimális és alig fedezi azokat a szükségleteket, amelyeket neki kell kielégíteni. A nagyközönség hónapok óta nem tud a városból fát kapni. Folyamatban van ugyan akció, mely azt célozza, hogy egyes települések maguk termelik, illetve termeltetik ki a fát. Tanítók, igazságügyi tisztviselők a megváltott és kiutalt erdőrezeken jórészt saját maguk munkájával biztosítják fa-szükségletüket. — Azonban Debrecen lakosságának nagyrésze egyáltalában nem tud fához jutni. Különösen áll ez a dolgozókra, a fixfizetűsek rétegére. A forgalomba kerülő fa számukra megfizethetetlen. A bérek és fizetések messze mögötte maradtak annak a lehetőségnek, hogy egy-két öl fát tudjanak beszerezni télire.

Okvetlen szükség van a kérdés valamelyes rendezésére. Elsősorban a szociális szempontokat kell figyelembe venni és ha kell hatósági beavatkozással biztosítani, hogy a dolgozó és kisjövedelmű rétegek ne maradjanak téli fa nélkül.

A város erdeiből kikerülő fa még békeidőben sem fedezte a lakosság szükségletét. Nagy százálektban jött be importfa és szén. Ez évben már alig jött számbajöhető fa-szállítmány Debrecenbe. A fainportot feltétlenül meg kell szerezni és elősegíteni. Enélkül gondolni sem lehet arra, hogy a lakosság tüzfűszükséglete kielégítést nyerjen. Kárpátalján, Máramarosban nagy fakészletek állnak, cserealapon, kukorica ellenében bizonyára nagyobb készletek köthetők le.

Ez a fakereskedelem dolga. Debrecenben igen sok márkás fa- és szénkereskedő cég existált. Ezeknek nagyrésze újra működésbe lépett. Tevékenységüket minden rendelkezésre álló eszközökkel kell segíteni.

A város, illetve az állam erdeiből kitermelhető fa mennyiségét teljes egészében az arra rá-

szoruló, a dolgozók és kisjavadalmaszú rétegek rendelkezésére kell bocsájtani megfelelő elosztásban. Háztartásonként bizonyos minimális mennyiséget lehetne biztosítani. Ha nem többet, legalább egy, vagy legrosszabb esetben félszetet. Szociális érdekek követelik, hogy a mérsékelt áron kitermelhető városi fa az arra rászoruló rétegeknek jusson. Aki meg tudja fizetni a szabadon forgalomba kerülő fát és a bizonyára nagyobb importfát, ám szerezze be, de a kisexistenciáknak biztosítani kell a mérsékelt árú fát.

Debreceben a gabona és árpa teljes termelése 670 vagon és 700 vagon az ellátatlanok szükséglete. Ebben még nincs benne a vetőmagszükséglet, a jóvátételi kötelezettség és a Budapestre való beszállítás mennyisége. Szinte fából vaskarika az egész. A tengerivel, költséggel járul valamit a helyzet, de a végső következtetés, Debreceben hozni kell más hírlort kenyérgabonát és nem lehet semmit sem elbinni.

A közellátási felügyelőség képviselője bejelentette, hogy Óry István főispán és Nahóczky Miklós, közellátási felügyelő éppen ebben az ügyben, a nehéz helyzet tisztázására Budapestre utaztak. Kéri, hogy míg vissza nem térnek és nem informálják a bizottságot az eredményről, ne harázzanak. Schneider János javasolja, hogy ettől függetlenül is utazzon fel egy küldöttség Budapestre a közellátási miniszterhez.

Az értekezlet így is határoz, küldöttséget küld fel Budapestre a közellátási miniszterhez. A küldöttség tagjai Végh Dezső L. polgármester és Szabó Géza városi adóosztály vezetője a városi közellátás részéről, azokról pedig Jób hírlapíró a Magyar Újságírók Szövetsége főtitkára, a pártok képviselői, a szakszervezet képviselője. A közellátási miniszterrel kéri, hogy állapítsa meg Debreceben minimális szükségletét, ami 160 mázsa naponként — ezt a készletet biztosítsa az ellátatlanok számára, azokról kedvező megoldást találjon a vetőmag, jóvátétel biztosítására és előteremtésére. A város eszékenti az ellátatlanok számát, csak a dolgozó, termelő munkát folytató részesül ételminőségben és hatóságai kenyérellátásban, de ezt a mennyiséget biztosítani kéri mindenképen. A küldöttség előzőleg tájékozódik, mit végzett Óry főispán és Nahóczky közellátási felügyelő Budapestben és ennek ismeretében tárgyaljon tovább. A küldöttség tárgyalásainak eredményéről a jövő szerdán tartandó közellátási értekezleten számolnak be.

Hétszáz név a háborús bűnösök végső listáján

Mint a „Kis Újság” közli, illetékes helyen elkészítették a háborús bűnösök listáját. A pártok képviselőiből alakult bizottság a legnagyobb lelkiismeretességgel végezte munkáját a legközelebbi magasszárnyalású viták előzték meg a bizottság egy-egy határozathozatalát. Különösen az írók és újságírók háborús bűnössége körül alakultak ki viták. A végleges névsor körülbelül hétszáz nevet tartalmaz és azt Kovács Béla belügyi államtitkár az egyik közeli napra kitűzött minisztertanács elé fogja terjeszteni. A minisztertanács döntése után a háborús bűnösök listáját nyomban közlik a nyilvánossággal.

Megnyitá! Dr. Balassa Zsigmondné KOZMETIKÁJA Piac-utca 28.

A demokrácia és az ország jövőjének döntő tényezője a két munkáspártnak a parasztság pártjaival való szoros együttműködése

— mondotta Tildy Zoltán, a Kisgazda Párt elnöke

Megkezdődött a Szociáldemokrata Párt háromnapos kongresszusa

Szombaton kezdődött meg a Szociáldemokrata Párt 34-ik pártkongresszusa. Szakasits Árpád nyitotta meg a dolgozók parlamentjének háromnapos üléseit, majd megemlékezett azokról, akik elesetek a sokak által reménytelennek vélt küzdelemben.

Szakasits Árpád hangzott, hogy meg kell teremteni a párt új alkotmányát a megváltozott körülményeknek megfelelően. A kongresszus megalkotja a Szociáldemokrata Párt munkaerőt az ország gazdasági, politikai, társadalmi és szellemi újjáépítésére. A reakció és korrupció két ráfenéje elleni küzdelemlől beszélt.

— Jóviszonyt akarunk fenntartani a Független Kisgazda Párttal és a többi pártokkal — mondotta. — Mindannyian arra törekszünk, hogy a demokrácia egyik legfontosabb tényezője, a szakszervezeti mozgalom gyarapodjék.

— A demokrácia az egész világon győzött, haladéklis az európai reakció. Mindentől a demokrácia erők gyarapodtak és ezek összefogása jegyében folyik az újjáépítés. Balatolódottság van mindenütt, mi is balfelé magyunk, értelmesen, céltudatosan, keményen, de a ferradalom lázalmá nélkül. A szabadság szerető népek égbőljár mindenütt kedvező jelek tűnnek fel, szabadság, béke van az egész világon. Ilyen kedvező jel Párizsban is, amely magyar szempontból történelmi jelentőséget nyert azzal, hogy országunk előtt kitérte kapuit az Egyesült Nemzetek közössége felé. A világ népei elérkeztek a békehez és a nyugalomhoz. Az új korszak szociális demokráciát, félelemmentes életet és a népek testvéri együttélésének korszakát jelenti ez. Most vagyunk történelmünk folyamán előszőr a magunk urai. Rajtunk múlik országunk és népünk sorsa. Nemcsakára elérkezünk az általános választásokhoz is. Ezeket a választásokon kapnak választ a reakciónak mindenemű és rendű elemei. A nép válaszolni fog majd nekik: Békét, szabadságot, demokráciát akarunk.

Szakasits Árpád beszéde után megválasztották a pártgyűlés tisztikarát. Elnök: Szakasits Árpád, Kétyh Anna, Szeder Ferenc, Peyer Károly, Marosán György, Szélig Imre, Tolnai József (Pécs), Rónai Sándor (Miskolc), Kiss János (Orosháza), Takács Ferenc (Hódmezővásárhely) és Szalmi Lajos. Debreceben Kovács János.

Ezután Rákosi Mátyás nyitotta meg a beszéd sorát. Hangzott, hogy nem tenna jó szolgálatot a munkásosság ügyének, ha felvetnék a két munkáspárt egyesülésének kérdését. A kérdés felvetése inkább eltávolítaná egymástól a két pártot. A reakció Magyarországon és világ-szerte olyan vereséget szenvedett, amelyből többé nem támadhat fel.

Ezután Tildy Zoltán tolmácsolta a Független Kisgazda Párt üdvözlését. — A Független Kisgazda Párt és a Szociáldemokrata Párt — mondotta — nyitott szövetségre léptek egymással, amikor az ország minden tényezője ezembent állott velünk. Így kezdtünk megfordítani a végezet. Jól tudom, mióta a Kommunista Párt kilépett az illegálisból és a két munkáspárt testvéri szövetségben dolgozik, együttműködésünk bizonyos mértékben eszékent. Természetesnek tartom, hogy a két munkáspárt szorosan dolgozik együtt, de hozzá kell tennem Rákosi Mátyás szavaihoz, hogy a demokrácia és az ország jövőjének döntő tényezője a két munkáspártnak a parasztság pártjaival való szoros

együttműködése. Ennek az együttműködésnek feltétele, hogy a célokat világosan meghatározzuk az ország érdekében. Nem hiszem, hogy bármely különbség is lenne közöttünk.

Vas Zoltán, Budapest polgármestere, majd Somogyi Ferenc és mások üdvözlő beszéde után Szakasits Árpád berekesztette az ülést.

Szeptember elején megkezdődik a csereiparcikkék szétosztása

Szövetkezetek útján kapják meg a gazdák az iparcikkeket a kenyérgabonáért

A kormányzat már most biztosítani kívánja, hogy a vidéken be-
szolgáltatott kenyérgabonáért a gazdák iparcikkeket kapjanak. A csereiparcikkék szétosztásának fogják lebonyolítani. Értéslésünk szerint a csereintézmények már meg is kezdték működésüket.

Szeptember első napjaiban kezdődik a csereiparcikkék szétosztása.

Ezeknek elszállítása úgy történik, hogy a hivatalosan felajánlott termények háromnegyedét bérben fizeti a közellátási miniszter, egynegyedét még a régi, 1939-ben érvényben volt hivatalos ár alapján az igényelt gépeket és iparcikkeket. A csere lebonyolítását a szövetkezetekre bízta az iparügyi miniszter. (MTI)

Minden gazda teljesítse beszolgáltatási kötelezettségét!

A demokratikus pártok Mező-
csónagygyűlést tartottak sok-
eres tömeg előtt. Rónai Sándor közellátási miniszter beszéde-
ben rámutatott arra, hogy ha a közellátás kérdéseit úgy tudjuk megoldani, ahogyan az a magyar nép érdekében szükséges, akkor győzött a demokrácia. A magyar gazdáknak ebben az évben a magyar munkássággal együtt kell

vizsgálnia. Ettől függ jövő sorunk és életünk. Mindenkinek tege-
nyen elgeit beszolgáltatási kötelezettségé-
reket minél hamarabb, mert ha ez nem történik, nem juthatnak hozzá azokhoz az iparcikkekhöz, amelyek a mezőgazdasági jövő élelmész szemponjtából olyan fontosak. Álláspontra, hogy aki nem dolgozik, ne is egyék.

Hírek külföldről

Belgrádból jelentik: Tito marsall kijelentette, hogy Jugoszlávia 61 millió dollár háborús kártérítést követel Németországtól. (MTI)

Szofia. A bolgár távirati iroda közli, hogy öt miniszter beadta lemondását, tiltakozásul az augusztus 26-án megtartandó általános választások ellen. Ugyanakkor Georgijev miniszterelnök közölte, hogy a választásokat változatlanul augusztus 26-án megtartják. (MTI)

London. Pénteken este hivatalosan közölték, hogy 1945 végéig csaknem egymillió katonát bocsátanak el a brit hadsereg kötelékéből. (MTI)

Zürich. Illetékes helyen megértesítették, hogy Lipót belga király és családja Svájcban telepszik le. (MTI)

Bécs. Az újonnan alakult osztrák néptörvényszék pénteken halálra ítélte három SA-logényt, akiknek bűne az volt, hogy a gyűjtőtáborokból zsidókat kísérve agyonlőttek 120 magyar zsidót. (MTI)

Berlin. A lengyel megszállt területekről kiköltöztetett németeknek Berlinbe való áradása némi-
leg eszékent. Most átlag naponta 20.000 ember érkezik Berlinbe az eddigi 25—30.000-rel szemben. (MTI)

London. Az angol rádió közlése szerint az angol államügyész több kiváló jogtudós társaságában Nürnbergbe utazott, hogy Jackson bíróval megbeszélje a háborús bűnösök perének részleteit. (MTI)

London. Az angol hírszolgálat szerint a norvégiai szövetséges megszálló csapatok főparancsnoka közölte, hogy rövidesen megszállják Norvégiában a katonai meg-
szállás és a katonai közigazgatás. (MTI)

Bukarest. Mint a román rádió közli, Georgescu Bei román propagandügyi miniszter Rakosa nemzetiségi miniszterrel rövidesen Budapestre indul. (MTI)

Belgrád. A jugoszláv fővárosban pénteken az ifjúság kezdeményezésére tüntetés volt, amely Péter király ellen irányult és követelte, hogy Jugoszláviának köztársasági államformája legyen.

DEBRECZEN 2 OLDAL 1945 VIII. 10

A kormány elrendelte a munkaeörök országos mozgósítását

A kormány elrendelte a munkaeörök országos mozgósítását, illetőleg számbavételét. A rendelet alapján a már dolgozók munkahelyeiken visszatartandók, a kevésbé fontos helyeken dolgozók más munkahelyek felé irányíthatók. Az átképzést fokozni lehet. A munkaeörök igénybevételénél a szakszervezetek teszik meg a kezdeményező lépéseket, amelyek tudvalevően a munkaközvetítésre kizárólagos jogot kaptak. A rendelet gondoskodik róla, hogy az igénybevetettek érdekeit megvédjék, ebből a célból a rendelet szabályozza a munkabér kérdéseket a hatóságilag megállapított munkabérek keretében. Gondoskodik továbbá az igénybevevő szervezetek elhelyezéséről és elmozdításáról. Külön rendelkezések inézkednek a közérdeklő munkákról.

Kinevezések a debreceni pénzügyigazgatóságon

A debreceni pénzügyigazgatóság a pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján Sárközy Sándor pénzügyőri II. osztályú vigyázót I. osztályú vigyázóvá nevezte ki.

A pénzügyőrség átszervezése következtében a debreceni pénzügyminiszter rendeletére Márta József tff. fővigyázót a XII. fizetési osztály második fokozatába, Tényi Gyula tff. fővigyázót a XII. fizetési osztály harmadik fokozatába, Kubovits Gyula tff. fővigyázót a XII. fizetési osztály harmadik fokozatába és Illés Andor fővigyázót a X. fizetési osztály harmadik fokozatába és Illés Andor fővigyázót a XI. fizetési osztály második fokozatába pénzügyőri főszemlélcé, Sátorhegyi István fővigyázót a XII. fizetési osztály második fokozatába, Szabó Lajos fővigyázót a XII. o. III. fokozatába, Luczy Géza fővigyázót a XII. fiz. oszt. II. fokozatába pénzügyőri szemlélcévé átminősítette.

A közoktatásügyi minisztérium 30 ösztöndíjjal küld a Szovjet-Unióba

A vallás- és közoktatásügyi miniszterium az elmúlt háborús esztendő egy-
irányú ösztöndíjas akciójával elinté-
zett külföldre szóló magyar ösztön-
díjak ügyét lényegesen szélesebb és demokratikusabb alapokra öhajta tek-
tetni. Így elsősorban hatalmas keleti szomszédunk, a Szovjet Unió és az új demokratikus Magyarországot között lé-
tesült kulturális kapcsolatokot kíván-
ja kimélyíteni 30 ösztöndíjjal a Szovjet Unióba történő kiküldetésével. Hasonló régi mulasztást kívánunk pó-
tolni azok az új ösztöndíjak, amelyek a környező államokban, Csehszlovákiában, Romániában és Jugoszláviában szólnak. (MTI)

Illetékes hely az elhagyott javak kiutalásáról

A minisztertanács határozata értelmében ezután az elhagyott javak kormánybiztoságánál levő vagyontervezők kiadása, amennyiben iparüzemekről van szó, az iparügyi minisztérium, ingatlanszolgálatról van szó, az újépítési minisztérium hatáskörébe tartozik. Az ingóságok kiadásáról vidéken a törvényhatóságok első tisztviselője gondoskodik. (MTI)

Villamost Pallagnak

Ez a felszólítás többször elhangzott már az érdekeltek részéről az illetékesek felé: mindegyik haszontalanul. Pallag mintegy négyszáz fényű lakossága, mely eléggé nem dicserhető módon vette ki részét a mezőgazdasági munkákból, el van zárva a világtól. Úgy tudtuk, hogy eddig anyaghiány miatt nem indulhatott meg Pallag felé a villamosközlekedés. Hiányzott például a több kilométernyi vezeték, mely nagyrésztben elpusztult a harcok folyamán. Most azonban benzinhajtású motorkocsihoz jutott a Helyiérdeklő Vasút. A pallagi főiskola hallgatói és az egész telep lakossága most kíváncsian várja, hogy vajjon — legalább egyszer egy nap — lesz-e villamosjárat a főiskola felé? Pallag megérdemli!

Pontocska.

„Az energiák korszaka következnek!”

Szalay professzor beszél az atombombáról és arról, hogy beláthatatlan fejlődés előtt áll az emberiség

A világ érdeklődésének központjában helek óta az atombomba feltalálása áll. Máris köteteket töltene meg az a sok nyilatkozat, találgatás és tudományos írás, mely a világsajtóban napvilágot látott az atombomba előállítására és felhasználására, illetve az atomrobbolás jövő lehetőségeivel kapcsolatban. Munka-ársunk felkereste dr. Szalay Sándor professzort, az országos híri atomfizikust, aki az atomrobbolás múltjáról, jelenéről és jövőjéről vonatkozóan a következőket mondotta:

— Az első sikeres atomrobbantási kísérletet lord Rutherford végezte Cambridge-ben. Az angol tudós úttörő munkája óta a műveltebb európai nemzetek sorából az atomfizikusoknak kis, lelkes nemzetközi gárdája lázasan dolgozik az atomfizikán, amely az emberiség jövő civilizációjának fejlődését rányitja. Találunk köztük angolokat (Cavendish Laboratórium, Cambridge), franciákat, olaszokat, amerikaiakat, németeket is. Azokat a tudományos vizsgálatokat, melyek az atommagban rejlő óriási energiák felszabadításához vezetnek, tulajdonképpen már 1930-40-ben ismertették. Úgy látszik azonban, hogy az érdeklődő kormányok is feljegyeltek a kísérletek hatalmas jelentőségére, mert azóta ilyen természetű munkák a szakirodalomban egyáltalában nem jelentek meg. Amint látjuk, ezzel kapcsolatban titokban lázas tevékenység folyt.

— Milyennek képzeled, professzor úr, az atombomba szerkezetét?

— Az atombomba az uránfém 235-ös atomsúlyú atomjaival van megtervezve. A természetes urán 99,2 százalékban 238-as atomokból áll és csak 0,7 százaléka 235-ösből. A szétválasztás a tömegkülönbsége alapján fizikai módszerekkel vihető végre, de nagy nehezékekbe ütközik. Kétségtelen, hogy az amerikaiak nagy gyártelepet építettek fel, ahol a szétválasztást óriási arányokban végzik. Tekintettel arra, hogy az után kevés 235-ös atomsúlyú atomot tartalmaz, vagyon, ezt vonatkozással kell az uránt feldolgozni.

HOGYAN KÖVETKEZIK BE AZ ATOMBOMBA ROBBANASA?

— 1939-ben felfedezték — mondta Szalay professzor —, hogy az uránatommag egy neutronnal bombázva két félre és több neutronra robban szét és közben óriási energia szabadul fel. A keletkezett neutronok újabb uránatomokat robbantanak szét és így egy lányszerű folyamat keletkezik. Ez a folyamat akkor következik be, ha egy csomóban nagyobb mennyiségű és csakis 235-ös atomsúlyú urán van felhalmozva. A bomba begyújtása neutronokkal történik, például úgy, hogy rádiumemanációkat keverünk berilliumporral. Az így létrejövő folyamat neutronokat szabadít fel a berillium atommagból.

— Lehet-e védekezni az atombomba ellen?

— A már egyszer ledobott bomba ellen nincs védekezés. Passzív védekezés eredménytelen, legfeljebb a föld alá kell húzódnia a védelmet kereső lakosoknak, de a bomba hatása alatt az egész környék civilizációja elpusztul. Aktív védekezés lehetősége az, hogy a repülőgépet még lakatlan terület fölött leövik, vagy visszazújk. Ez azonban igen bizonytalan, mert hiszen egyetlen gép átcsúszása elegendő borzalmas pusztítás előidézésére.

VEDEKEZÉS AZ ATOMBOMBA ELLEN — ELMÉLETBEN

— Különleges lövedékekkel azonban még azelőtt fel lehetne a bombát robbantani, mielőtt lakott területekre ér. Ilyen lövedéket készíthetünk például, ha a lövedéket az említett rádiumemanáció és

berilliumpor keverékével töltjük meg. Egy ilyen — puskagolyónál nem nagyobb — lövedék állandóan nagyobb mennyiségű neutronot bocsát ki magából. Nem szükséges, hogy a lövedék a repülőgépet eltalálja, elég, ha a közelében halad el. A neutronok mindenen áthatolnak és felrobbantják az uránbombát.

— Békélcélakra felhasználva milyen lehetőségeket nyit meg az emberiség előtt az atombomba?

— Új korszaka következett be az emberi civilizációnak, amit „energia-korszaknak” nevezhetünk. Lirre a korra az nyomja rá bélyegét, hogy a felszabadított atommagenergiák az emberiség energiaszükségletének nagyrésztét fedezik és nagymértékben mentesítik az embert a nehéz testi munkától. Új távlatok nyílnak meg a kultúra számára és e kor beköszöntése gyökeres változást jelent a társadalmi formák tekintetében is. Egy köbméter urán például az egész

Nagyobb kölcsönt folyósít az Alföldi Takarékpénztár a Nagytemplom helyreállítására

Ismeretesek azok a nehézségek, amelyekkel a református egyháznak a Nagytemplom helyreállításánál meg kell küzdenie. Az anyagbeszerzés, az ahhoz szükséges pénz előteremtése egyaránt nagy feladatok elé állítja az egyház vezetőségét, amelyeknek gondját a város közönsége áldozatos adományokkal és munkamegjáértelével igyekszik állandóan csökkenteni. A helyreállítási költségek azonban oly nagyok, hogy azok fedezésére kölcsönt kellett az egyháznak igénybe vennie, amellyel az Alföldi Takarékpénztár, a Tiszántúli közzgaz-

A Városi Földigénylő Bizottság a házhely-kérdésről

A város területén házhelyek céljaira felhasználható területek igénybevételeinek kérdésével kapcsolatban legutóbb a városi közgyűlésen is különböző tervek merültek fel. Ennek kapcsán a Városi Földigénylő Bizottság tájékoztatásul közli, hogy a 2400—1945. sz. F. M. rendelet szerinti házhelyek céljaira a következő ingatlanok használhatók:

1. Elsősorban megváltott, vagy elköszönt mezőgazdasági ingatlanokból a házhelyek céljaira alkalmazhatóak, kivéve az öt holdon alóli termőszőlőt és gyümölcsösöt. Ebben az esetben is csak olyan mezőgazdasági ingatlanok, melyek tulajdonosainak a földművelés nem élethivatása, s ezt is csak a valóságos becsértéken alapuló kártérítés mellett.

2. Ha a földművelés a tulajdonos élethivatása s ingatlanának értéke nem több 50 holdnál, úgy cseré ingatlannal kell kártalanítani.

3. Belterületen fekvő, be nem épített telket csak akkor lehet igénybe venni, ha előbbi két esetben felsorolt módon megszerezhető ingatlannal nincs, vagy ez nem elég a jogosult igénylők kielégítésére, csak akkor, ha a telkek tulajdonosának másutt már van, nos fiú gyermekel számára is otthont nyújtó családi háza illetőleg telke. A különféle felvetett elgondolások összes lehetőségeit a Földigénylő Bizottság bizza, amiódon hivatkozott rendelet 18. §. 1. pontjában kötelezi a Földigénylő Bizottságot a házhely és közterületi telekalakítási tervet elkészítésére. Más hatóság tehát a bizottságnak ezen munkájában csak informatív segítséget nyújthat. Mindezeket pedig azért tartja szükségesnek kihangsúlyozni a Földigénylő Bizottság, mivel a megjelölt cikkek egyrészt a kis kertességi telektulajdonosok körében keltették nyugtalanságot.

emberiség energiaszükségletét két és fél esztendőre fedezné.

AZ ATOMBOMBA TITKA NEM MARADHAT ÖRÖKRE TITOK

— Bizonyosra veszem — folytatja Szalay professzor —, hogy a többi kultúránál is meg tudják oldani az uránatom elkülönítésének technikai problémáját. Az emberiség számára két eset lehetséges: vagy örökre kiküszöböljük a háború lehetőségét is, vagy menjhetetlenül elpusztul.

— Hol található az uránfém?

— Kevés helyen. Legnagyobb lelőhelye Csehszlovákiában, a Szudéta-földön van, azonkívül a Belga-Kongóban, a Magas-Katongóban, valamint Kanadában, ahol 1929-ben bukkantak rá a Nagymedve-tó környékén kiterjedt urántelepre. Ausztráliában szintén van urán, csak nincs még kitermelve. Angliában, Franciaországban, Németországban és Mexikóban szintén található kisebb mennyiségben.

— És Magyarországon?

— Sajnos, Magyarországon nem található.

dasági életében ez a vezető szerepet vivő, régi pénztintézet sietett segítségére és a mai nehéz hitelviszonyok ellenére is lehetővé tette, hogy a Nagytemplom helyreállítási munkálatait tovább folyhassanak. Elismerés illeti ezért az Alföldi Takarékpénztárt és annak agilis, a közérdekű ügyeket mindenkor szívén viselő igazgatóját dr. Boga Józsefet, aki nagyobb adománnyal is hozzájárult ahhoz, hogy az országos híri debreceni Nagytemplom ismét Debrecen régi Nagytemploma lehessen.

Orosz-magyar kereskedelmi kapcsolatok a 100 év előtti Debrecenben

Szovjet-Oroszország nagylelkű megnyilatkozását mai nyomorúságos viszonyaink iránt nem egyszer tapasztaltuk. Ez nemcsak a szovjet kormány őszinte barátságát mutatja irántunk, hanem a nagy orosz nemzetet is, amelynek multja évszázadokra vezethető vissza. A megértő baráti kapcsolatok a magyar és orosz nép között a régi cári uralom alatt is meg voltak, amikor a magyar, de különösen a híres debreceni kereskedők szívesen látott vendégei ápták az összeköttetéseket a nagy orosz birodalom minden tájával.

Debrecen város híres levéltára sok okiratot őriz az orosz-magyar kapcsolatokról. Egyik érdekes dokumentumát most találtuk meg Debrecen város tanácsának 1845. évi jegyzőkönyvében. Száz év előtt történt ugyanis, hogy a Budán székelő kormányzótanács arról értesítette Debrecen városát, hogy az orosz cári kormány megengedte a debreceni kereskedőknek, hogy az ország belsejébe is ellátogathatnak magyar árucikkek eladására céljából. Felkereshetik a nagy orosz városokat, Moszkvát, Nycynt, Kazánt, Charkovot és a többi kereskedői központokat. Az orosz kormány kikötése az volt, hogy minden kereskedő tartozik „védő útlevéllal” ellátni magát, mely csak egy személyre szólhat, nem úgy mint azelőtt, hogy egy ilyen útlevéllal három, négy kísérő is utazott. Ha tehát a kereskedőnek társai voltak, mindegyik védő útlevéllal meg kell szerkesztetnie van kötelezve. A kereskedő csak külföldi árut vihet magával, ha áruja elfogyott, azt orosz üzletekben nem keresheti meg s nem adhatja tovább úgy, mint külföldi, illetve magyar áru-

cikket. Ilyesmit vásárolhat visszafelé tartó útján s azt kiviheti az országból. A kereskedő köteles védő útlevéllal a főkörmányzóknál bemutatni, láttatni, azonkívül a városok rendőrségénél is jelentkezni. A behozott magyar áruval Fumiába, Szibériába és Gruziába is utazhattak a kereskedők. A kelendő magyar holmiból olyan mennyiséget vihetett magával, amennyit csak bírnak, de ha az áru a határszélen elfogyott, tovább nem utazhattak, mert orosz árut vásárolni s azt ott tovább adni tilos volt.

Az engedély a debreceni kereskedők körében az egykorú feljegyzések szerint nagy örömet keltett. A debreceni Kalmár Társulat tagjai, akik még a nizanynovgorodi vásárookra is eljártak étek is az engedelmével és hatalmas armenységgel megrakodva keltek útra az orosz birodalom felé. Debrecen tisztviselői csak mélyítették azt a barátságot, melyet az előzők létesítettek az orosz és magyar nép között. Ruhaanyagot, iparcikkeit, művészi kidolgozású étvösmunkákon kívül, bórátú és más közszükségleti cikk került a debreceni kereskedők útján Oroszország népehez. Viszont az orosz föld termékei és keleti áruféleségek az útjukon jutott Magyarországra és innét tovább nyugat felé.

A száz év előtt adott engedély most újra időszerű lett. Az ország újjáépülő gazdasági élete bizonyára megteremtí a régi kapcsolataink felvételét. Szovjet-Oroszországgal s ennek eredménye meghozza majd mind két nemzet számára a békés munka érett gyümölcsét.

(h. s.)

Néhány napon belül megjelenik a vetőmagrendelet

A vetőmaghelyzet szükségessé tette, hogy a gazdák, különösen az újonnan földhözjutottak idejében felárják illetékesek előtt azokat a hiányokat, amelyek különösen a Tiszántúlon mutatkoznak. A Nemzeti Parasztpárt keletmagyarországi kerületének, valamint debreceni, hajdúböszörményi és hajdúszoboszlói szervezeteinek vezetői küldöttségileg járták fel a vetőmaghelyzetet a földművelésügyi miniszteriumban, ahol közölték, hogy néhány napon belül, valószínűleg már kedden megjelenik a vetőmagrendelet. A rendelet, amelyet a közellátási miniszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértéssel ad ki, módot fog adni arra, hogy az ősi vetőmaghiányban szenvedő vidékek az ország más területein szerezzék meg a szükséges vetőmagot. A földművelésügyi miniszterium minden esetben biztosítja a szállításhoz szükséges vagonokat, sőt szükség esetén — ha az új földhözjutottak nem rendelkeznek elegendő pénzzel — hitelezeti fuvarlevelet ad a szállítás lebonyolítására.

Ettől függetlenül a földművelésügyi miniszterium termelői főosztálya a jelenleg összeírás alatt álló adatok alapján kérséssel fordul a Szövetséges Ellenőrző Bizottságon keresztül a vörös hadsereghez, hogy az általuk Magyarországon raktározott gabonamennyiségből kölcsönképpen biztosítsák az ősi vetőmagszükségletet. Magyarországnak már volt alkalma tapasztalni a vörös hadsereg segítő támogatását a remélhető, hogy a parasztság döntő csatájánál is ezámíthat a megértésre.

A nemessélt vetőmagvak szétosztásánál is tekintettel lesznek Debrecen és környéke nehéz helyzetére, ilyen vetőmagvak azonban csak azok kaphatnak, akik nemessélt vetőmag utántermesztésére vállalkoznak.

A Nemzeti Parasztpárt küldöttsége a felvilágosítások alapján meretszi a szükséges lépéseket, hogy az újonnan földhözjutottak vetőmagszükséglete a lehetőséghez képest biztosítható legyen.

A Szent István Ferences Plébánia hírei

Ma este 6 órakor tartjuk befejező ajátosságszolgálatot Szent István tiszteletére a foglyokért. Szentbeszédet dr. Bánász László prépost-plébános tartja.

Holnap, augusztus 20-án reggel ünnepélyes körmenet lesz templomunkba, templombúcsúnk alkalmával. Nyolc órakor indul a Domonkos plébánia templomból. A csapókereti Jézus Szíve templomból egyegyed 9 órakor. A Szent Anna templomból fél 9 órakor és az Attila-téri gör. kat. templomból fél 9 órakor. A körmenet élé mennek a Szent István plébánia templomból fél 9 órakor. Búcsújárásunkat a foglyokért ajánljuk fél 9 órakor ünnepélyes szentmisét mond a templom előtti téren dr. Bánász László prépost-plébános. Szentbeszédet tart P. Réz Marián O. F. M. hit. szónok házfőnök. Az ünnepélyes szentmise után búcsúvásár lesz a sebesúti honvédek javára. Délután 3 órakor búcsúvásár a gyermekek részére. Öt órakor ünnepélyes látánia szentbeszédrel. Utána rövid ünnepség a római katolikus iskola udvarán és búcsú vásár lesz a sebesúti javára.

Kedden este 6 órakor Szent Antal tiszteletére tartott kilenced harmadik kedde a foglyokért „Vallás és korunk” c. beszédsorozatban tart szentbeszédet P. Faddy Othmár ferences házfőnök-plébános. Minden igaz magyar testvérünket úgy a Szent István-napi ünnepségre, mint a keddi ajátosságra szeretettel várjuk.

Ismét megnyitotta üzletét Tóthfalussy Sándor

Piac-u. 40. Hangya bérház retikülök, pénztárcák, női divatárak nagy választékban

Eladó új HIDMERLEG, BORPRESEK. Érdeklődni lehet BAKÓZI u. 3. Feldmann.

* „Terka” kozmetika ismét nyitva Miklós u. 4. sz. földszint Egyéni arcápolás. Biztos hatású szénítószer.

„Legyen a magyar a jövőben gerinces!”

Emlékezés Bajcsy-Zsilinszky Endréről, akiről utcát neveztek el Debreczenben

Néhány héttel ezelőtt tért örök álmra a tarpai kopjafás temetőbe Bajcsy-Zsilinszky Endre, a második világháború leghívebb magyarja, ki messzehangzó szavával hirdette nemzetének a szabadság drága ígét és aki életével adja bizonyosságát annak, hogy férfi volt, igaz ember és magyar.

Debrecen társadalmi utcaelnevezéssel áldozott a napokban a nagy mártír emlékének. Ebből az alkalomból olvasóink elé rajzoljuk életének és halálának néhány feldeheltetlen mozzanatát. Áldozunk emlékének és idézzük legendás alakját.

„AZ EGYETLEN MAGYAR POLITIKUS”

Bajcsy Zsilinszky Endre politikus és újságíró, mint a Független Kiszгада Párt egyik vezető személyisége sok éven át meg nem alkuvó harcot folytatott kormányaink németbarát politikája ellen. Világosan látta, hogy nemzete elpusztul, ha összeköti sorát a germán imperializmus halálba vágató szekerével. Bátor felszólításokkal és követelésekkel akarta rábírni a hivatalos kormányzatot arra, hogy szakítson a német orientáció végzetes politikájával. Az újdítki tömeggyűlések gazságait az országgyűlés elé tárta és követelte a bűnösök kiméletlen megbüntetését. Szava azonban az akkori kormányok vak önzése és bűnös rövidlátása következtében a pusztában kiáltó szava maradt.

Amikor a múlt év márciusában a németek betörték Magyarországra, fegyverrel fogadta a német hősöket. A Vörös Hadsereg egy magasrangú személyisége egy alkalommal ezekkel a szavakkal méltatta őt:

— Az Önök Bajcsy-Zsilinszky Endréről volt az egyetlen magyar politikus, aki fegyverrel szállt szembe a lakására betört német SS-katonákkal. Kemény ember volt és becsületes. Igazi férfi.

Az SS-pribékekre ráfogott revolver dörrenésével kezdődött el Bajcsy-Zsilinszky harcos életének utolsó, drámai fejezete. Lakásáról a németek sebesülten hurcolták el és fogságban tartották október 14-ig. Szabadulása napján azonnal németellenes mozgalomba kezdett. Amikor a Szálasi-féle hazaárulók hozzájutottak a hatalomhoz, újra letartóztatták. December 6-án Budapesten a vezérkari főnök statáriális bírósága hazaárulással vádolva Bajcsy-Zsilinszky Endrét, akinek a vérbíróság előtt, halálmegvető bátor magatartásáról az alábbiakban számol be az egyik ügyvéd-szemtanu,

„A NÉMET A MAGYARNAK ÖRÖK ELLENSEGE...”

A bíróság előtt Bajcsy-Zsilinszky Endre büszkén ismerte be részvételét az ellenállási mozgalomban. Bátran szembe vágta bírónak, hogy tette hazafias tett volt. Hangját emagrasa emelve kiáltotta:

— Önök megériék, én már nem, hogy a németek a háborút csúfosan elvesztik és a németekkel együtt menettelő magyarság teljes pusztulásba jut. A német a magyarok örök ellensége!

A tárgyalás kezdetén Bajcsy-Zsilinszky Endre elmondta, hogy a német Gestapo március 19-én betört lakásába és ő mint rabokat, fegyverrel kezében fogadta a betolakodó társaságot. Két lövést szenvedett, de fegyveréből ő is lőtt, majd elhurcolták és nyolc hónapig volt börtönben. Előadta, hogy a kiszabadulása után szervezett ellenállási mozgalom célja a Szálasi-kormány megbuktatása volt és arra is vál-

lalkozott, hogy megmenti Budapest hidjait.

A tárgyalás elnöke gunyosan megjegyezte, hogy hadászati érdekek indokolhatják a hidak felrobbantását.

Bajcsy-Zsilinszky erre azt válaszolta, hogy a Vörös Hadsereg úgylis be fogja keríteni Budapest és a hidak felrobbantására semmi szükség sincs.

Zsilinszky, mint országgyűlési képviselő a mentelmi jog védelme alatt állott, de a vérbíróság ezt figyelmebe sem vette. Hajnás-kői csendőrezredez azt mondotta: Mentelmi jog nem létezik, az már már elévült. Törvénytelen kivégzés volt tehát az, amelynek később Sopronkőhidán áldozatul esett Bajcsy-Zsilinszky. Törvénytelen volt azért is, mert hiányzott a rögtönítélő bírásokodáshoz szükséges vádparancs. Közönséges gyilkosság oltotta ki Bajcsy Zsilinszky német életét. Az is a nyilas banditák mentalitásához tartozott, hogy Zsilinszkynek szabaddulást ígérték, ha elárulja Tildy Zoltánnak, a Független Kiszгада Párt elnökének rejtekhelyét. Később azt is ígérték, hogy ezek a nyilasok hogyan gondolkodtak a becsületről! A „Nemzeti Számokérő Szék” — így nevezték Szálasi „bíróházát”, több igaz magyar hazafival együtt halálra ítélt Bajcsy-Zsilinszky Endrét, akik azonban már Budapesten nem tudtak kivégezni, mert a Vörös Hadsereg villámgyorsan tört a főváros felé, s ezért őt több elítélte együtt Sopronkőhidára szállították.

A SIRALOMHÁZBAN SOPRONKŐHIDÁN

Bajcsy-Zsilinszky Endre utolsó napjairól a sopronkőhidai evangélikus lelkes számolt be Joó Kálmán írónak.

— A kivégzés napján reggel 5 órakor átmentem a fegyházba, — mondja a lelkes. Bajcsy-Zsilinszky Endre cellájának alacsony számlóján ült, előtte egy széken gyertya égett és levelet írt.

Ugy értem, hogy még nem tudja, hogy halálos ítéletét jóváhagyták. Mély megilletődéssel néztem kemény tekintetű, férfias alakját. Rövid idő múlva felállott és érces hangon olvasni kezdte leveleit:

— Az utóbbi időben sokat foglalkoztatott a magyar nevelésügy — kezdte felolvasását, mert úgy érzem, itt követtük el a legnagyobb hibát.

Felolvasását hamarosan félbe kellett szakítania, mert érte jöttek. Kihirdették előtte a halálos ítélet jóváhagyását. Tíz perc múlva visszatért cellájába. Ez a csodálatos ember könnyedén és rugalmasan lépkedett fegyőrei között.

— Időközben celláját siralomházzá alakították át, két gyertya között feszület volt az asztalon s az ajtóban fegyvertelen örök állottak. Először az Úrvacsora kiszolgáltatását kérte és arra a szertartásbeli kérdésre, hogy „megbocsájtol-e minden ellenel vétkezőnek”, elérzékenyülve válaszolta: — Tiszteletes Úram, mindenkinél, akit ellenem vétkezett, megbocsájtok!

Az ajtónál két hónvód hangosan sírt. Az egyik véletlenül falujabél volt.

Ezután leült és folytatta leveleinek írását:

— Fel kell emelni a népet, mert csak művelt nép és művelt nemzet lehet igazán szabad...

Ez a nagyszerű férfi életének utolsó óráiban is a magyar nép jobb jövőjéért dolgozott.

„A tarpai temetőben akarok pihenni.”

Nyolc oldalas volt utolsó levele

és a lelkeszt ismételtén kérte, hogy juttassa el feleségének. Utolsó kívánságaként kérte, közbőlje az illetékesekkel, hogy a tarpai református temetőben akarja örök álmát aludni.

— Hiszem, hogy az én tarpai népem, ha felakasztottak is, egy emberként fog sorfalat állani, amikor engemet utolsó utamra kísérnek. Egész életemben jó magyar ember voltam — mondotta emelt hangon — és azt szeretném, ha mindenki gerinces és kemény magyar lenne. Amit tettem, népem és hazám érdekében tettem, mert tudom, hogy a magyarság igazolni fog engem. Legyen a magyar faj bátor és gerinces a jövőben és soha többé a történelem során ne adja meg magát a németeknek, az örök ellenségnek, mert sorsa ugyanolyan bukás lesz, mint a mostani. Tudom, hogy az idők engem igazolnak.

Míg ezeket a szavakat mondta, három golyó általi kivégzés zaja hallatszott az udvarról. Felállt, nyugodtan, keményen mondotta: — Most rövidesen rám kerül a sor!

Nemsokára egy katona jelentkezett nála. Feszesen tisztelgett, majd katonás hangon jelentkezett: Képviselő úr, alázatosan, tessék jönni!

Bajcsy-Zsilinszky Endre papjához fordult, megölelte és megcsókolta mindkét orcáját.

— Az egyik csókom egyházamé és annak papjé — mondotta —, a másik népemé és annak velem érző fiaté.

Kis szünet következett. Újra megcsókolta a lelkes mindkét ar-

cát. — Ezt a két csókomat adja át feleségemnek, bármikor találkozik vele!

Kilépett a zárkából és a két örfeszesen tisztelgett. Bajcsy-Zsilinszky mindkettőjükhöz odalépett és kezét fogott. Falujabélje hírcellen lehajolt és megcsókolta a kezét: Isten áldja meg képviselő ur, sohasem fogjuk elfelejteni!

AKI ÖRÖKKÉ ÉLNI FOG

Néhány perccel később végrehajtották rajta a halálos ítéletet. Sopronkőhidán temették el, majd amikor a Vörös Hadsereg teljesen megtisztította az országot a németektől, a magyar kormány Bajcsy-Zsilinszky Endrét a nemzeti halottjának tekintette és intézkedett, hogy utolsó kívánságaként a tarpai temetőbe helyezték örök nyugalomra.

Bajcsy-Zsilinszky Endre befejezte utolsó földi útját. Nemesak a tarpai nép állott sorfalat koporsója utjánál, amint azt halála előtt megjövendölte; gondolatban ravatala előtt áldozott emlékének az egész magyarság, amelyért harcolt és amelynek jobb jövőjéért gondolkozás nélkül dobta oda életét.

A magyar szabadság és függetlenségi eszme vértanúja pihenni tért a tarpai csendes temetőbe.

De mert igaz, hogy „csak az hal meg, akit elfelejtettek”, Bajcsy-Zsilinszky Endre szelleme örökké élni fog.

Élni és éltetni fog a mulhatatlan magyarság élővendő századaiban.

Reményi József.

Szeptemberben háromszorosára emelkedik a gázszolgáltatás

Kedden vagy szerdán megindul a villamosforgalom

A debreceni világítási vállalatnál seregni építő munka folyik, folyamatosan van a kazánok átjavítása, felszerelése. A munkálatokkal kapcsolatban Patáky József miniszteri tanácsos — aki az összes városi üzemek vezetője is — a következőket mondotta a „Debrecen” számára.

A világítási vállalatnál a munkák rendben, az előírt időben folynak és a kázinjavítás, szerelés stb. munkálatok rövidesen befejezést nyernek. A villamosvasúti forgalom kedden, vagy szerdán megindul, ha csak a szénszállítvány elmaradása nem okoz újabb nehézséget és akadályt.

A gázszolgáltatás terén rövidesen erős javulás lesz. A csőhálózatok javítása, kiegészítése most folyik és ha ez megtörténik, az eddigi gázszolgáltatás háromszorosára emelkedik, az eddigi 2500 köbméter mennyiség, mivel a haj-

dúszoboszlói földgázt 5000 köbméterrel emeljük, 7500 köbméterre emelkedik, amely már megfelelően fedezi a gázükségletet. Ez már szeptember elején megtörténik.

A város meg akarja oldani a központi fűtés lehetőségét is úgy a hivatalok, mint a nagyobb, központi fűtéssel ellátott bérházak fűtése érdekében. A város érintkezésbe lépett a lipsei olajmezők vezetőségével és megrendelt nagyobb mennyiségű Pakura visszamaradt olajleplett, amely szakértők szerint alkalmas a központi fűtésre. A tárgyalások ebben az irányban biztalan folynak.

A villamosforgalom javítására a város most diplomáciai úton is lépéseket tesz, hogy Nagyvárdról visszakapja a Helyi Vasút a javításra átadott két sínautobuszt. Ebben az irányban is kedvező hírek érkeztek.

A mezőgazdasági kamara hátrányosnak látja a búza árának szabaddátételét

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara a kerületébe tartozó vármegyék-ből beérkező helyzetjelentéseket feldolgozta a terjedelmes felterjesztés keretében hozta a mezőgazdasági termeléseit a földművelési miniszter tudomására.

A felterjesztés szerint a mezőgazdasági munkálatoknak kedvezett a száraz időjárás, de egyes termelési ágakban kárt okozott. A cséplés idején a búza elcsúszott, a hordás is vonatolton meg meglehetősen igény miatt. Ami a terméseredményeket illeti, arra nézve a következőket jelenti a Kamara:

— A termés általában véve gyenge. Bekés vármegye területén a búza 2—3, az árpa és zab 4—4 és fél maza két holdankint. Hajdúmegyeben nem ritka a 120 kg. mos eredmény. Ennek oka, hogy az őszelő a vármegye területén helyi harok miatt nem kelő időben előkészített talajba igen későn vetették, másrészt az érésben elmaradt, vetés a júliusi száraz időben megszorult. A kapás növények közül a kukorica a szárazságot megsínylette. A késői vetésű cukorrépa helyenkint sűrű, de nagy átlagban gyengeként mondható. A takarmánytermelésnél nagy kárt okozott az éger és borsósg. Nagy baj hogy a burgonya nyenge

eredménnyel szolgált, míg napraforgó mag közepes termést ígér.

Általános észrevétel: A terméklátások a rossz évek terméseredményének is állta marad, úgy a káliszosok, mint a kapásnövényeknél. Ennek oka, hogy a szárazság májusban jelentkezett később fokozódott, júliusban érte el tetőpontját s a késői vetések 50—75 százalékosan kiestek.

Feltekintve a jelentés az állati kártévek pusztításával is megállapítja, hogy különösen a hordóg minden képzeletet felülmúló kárt tett, azonkívül óriási vereségek is jelentékeny mennyiségű gabonaméret semmisített meg.

A gyümölcsösök sem hoztak nagy eredményeket. A szárazság itt is sok kárt okozott. A körte mindenütt megvarasodott. A szőlő közepes, jó termést ígér.

Az állatállomány soha se tapasztalt arányban csökkent meg. Ennek oka az utolsó háborús évtizedek katonai igénybevétele. A tenyésztés lassú tempóban megindult. A szarvasmarha és a sertésállomány megnövekedése.

A méhészet nagy károkat szenvedett, a mézgyűjtés minimális.

A háromfi hírlás megindult, kása, liba és csirke termelés terén élnétség tapasztalható. Panaszodik a gazdaközönség, hogy mezőgazdasági gépeket egyáltalán nem lehet beszerezni, az alkatrészeket is csak nagy utánjárású és nagy áldozatkészséggel. A gyárak csak élelemért adnak el. Ugyancsak panaszolnak a gaz-

DEBRECZEN 5. OLDAL 1945 VIII. 18

Mézért vagy cukorért kis szuper (3+1) lámpás Telefonken rádiót adok. Cím a kiadóban.

dák, hogy a nagy drágaság miatt nem tudnak beszerezni ruházatkészlet és más iparcikkeket. Cukor egyáltalán nincs. A szappan 300, férfilány 2—3 ezer, cipő 2—3 és fél ezer, erős bakancs 6000 pengő.

A mezőgazdasági termények és termékek továbbá az állatok értékesítése nem utközők nehézségekbe. Az aratási magasság a kereskedők óriási hátrányokkal dolgoznak. Felemelt a jelentés, hogy a jóváértőre vásárolt búzát 7—800 pengőért vették az 1500—1700 pengős előirányzott összeg helyett. A Kamara határozatnak talja az elégtelen gabona miatt a búza forgalmának szabaddátételét mért az árakat felhajtják és így vetőmaghiányt okoz.

Végül megemlékezik a jelentés a munkajáradék is. Munkajáradék van elég, de nincs munkás. Az aratási bér a megállapítottak a háromszorosára. Sok esetben a munkások otthagyták az aratást, mert máshol kínáló magasabb bért keresetet találtak. Az új haszonbérleteket búza ár-folyamon kötik. Átlag 1—4 mazaát fizetnek haszonbérbe katasztrális holdankint.

Magyar-román határközi értekezlet szabályozta a határátlépés kérdését

Kővári Marcell ezredes, kerületi parancsnok kezdeményezésére — Ártánd közönségben határközi értekezletet tartottak. Az értekezleten megjelentek attól az értekezletől áthalva, hogy a két szomszédos állam közötti jóviszonyt még jobban kimélyítsék, megállapodást kötöttek a határátlépésre vonatkozólag.

Eszerint igen sürgős és indokolt esetekben a rendőrség által legfeljebb 14 napra szóló érvényű kiadott úti igazolványok érvényesek. Ezt az úti igazolványt hivatalos közegek hivatalos ügyek elintézése esetében is kötelesek kiadni.

A bizottság elfogadta a Magyarország és Románia közötti 1924-ben létrejött kereskedelmi megállapodás kisebb határszéli forgalom megkönnyítésére vonatkozó határozományát végrehajtási rendelkezéssel a módosítással, hogy Nagyszalontát is bevonják a román határkerület helységnevjegyzékébe.

A megállapodás egyes pontjai felett még a belügyminiszter dönt.

A Friczi kalapszalomból

visszamaradt kalapok, tömpök, fátlyú és egyéb kalapszalomból használt anyagok a legtöbbet ígérőnek eladhatók. Az anyagok megtekinthetők Bika bérházban, főmelet, HEGEDŰS KATÁNÁL. Zárt írásbeli ajánlatok augusztus 23-án déli 12 óráig adhatók be hivatalomnál, Vármegyeháza földsz. 6. Elhagyott Javak Kormánybiztosnak debreceni megbízottja.

I. a MÁLNASZÖRP vegyes BARACKZIP vegyes MÁLNATZ kapható KONZERVÜZEM, Acél u. 9.

MEGNYILT Pipó Rózi kölcsönkönyvtára

Piac-utca 7. l. emelet.

Mindenféle textil áru vétele és eladása

Tiszántúli Textil ház Piac-utca 22. Elsőtakarék épületben

Ószeres üzletem megnyitottam, ha clad, ha vesz, forduljon bizalommal hozzám Győry Vilmos ószeres üzlet Werbőczy 2. Iparkamara épület. Lakás Miklós 34.

Mielőtt lakását berendezné, vételkényszer nélkül tekintse meg

Ivány Endre áruforgalmi irodáját és műkereskedését (Piac-u. 67.) Mindennemű lakberendezési tárgyak eladása és vétele MODERN és STYL BUTOROK, PERZSASZÖNYVEK, márkás festmények, textil és úridivat berendezések nagy választékban

Aranyért, ezüstért, briliánsért magas árat ér el STASSIK LAJOS ékszerésznél Piac-u. 56.

HIREK

Segített a Nemzeti Segély

Ez évben 130 siketnéma nő-
vendék hajlék nélkül maradt. Az
intézet igazgatója a Nemzeti Se-
gélyhez fordult segítségért. A Se-
gély demokratikus vezetői kész-
örömmel ígérték pártfogásukat,
mert tudták, hogy az újjáépítés
szociális, népméltó munkáját
végzik, amikor a siketnéma né-
velését, tanítását elősegítik.

A Nemzeti Segély a Batthyány
utca 9. sz. házat rendezte be a
siketnéma számára. Ott folyt a ta-
nítás is. E hó 14-én volt a vizsga.
Nem olyan nagyszabású, népes,
mint az előző években. Csak 19
gyermek vizsgázott, azonban ép-
pen olyan bensőséges, közvetlen
volt, mint azelőtt. Szakszerű
munkával elért szép eredmény
dícséretére válik tanárnak, tanít-
ónynak. A könnyeket fokozott
vizsga után Tóth Árpád igazgató
egyszerű, keserűen szavakkal
mondott köszönetet a Nemzeti
Segély megjelent vezetőinek, tag-
jainak: Patáky Lászlónak, aki az
első kérdő szóra magánáé tette az
ügyet, Fazekas Lajosnak, ki
lárdagságot nem ismerve keresett
hajlékot s gondoskodott élelem-
ről, tejről, Füst László titkárnak
és a kedves Többieknek,
akik sokszor adták tanácsát a
siketnéma iránti meleg szeretet-
üknek.

Maguk a siketnéma is köszö-
netet mondtak pártfogóiknak s
könyves szemmel, jóleséssel vet-
ték az ígéretet arra nézve, hogy
tovább is számítanak a Nemzeti
Segély nemes emberszerető támo-
gatására.

Füst László titkár elismerő
szavai után, a növendékek meg-
ajándékozásával ért véget a
vizsga.

— **Intenzívizet a Szent Do-
monkos-rendi plébánián.** Vasár-
nap és hétfőn, Szent István király
ünnepén szentmisék lesznek dél-
előtt 8, 10 és fél 12 órakor a plé-
bania kápolnájában, 9 órakor pe-
dig a klinikán. Délután fél 6 órakor
szentolvasó, 6 órakor szent-
beszéd, fél 7 órakor szentmise.

— **A Debreceni Egyetemi Kör**
kedden délután fél 6 órai kezdet-
tel a MaDiSz Bika-szállóbeli helyi-
ségében taggyűlést tart. Tárgy:
Beszámoló a balatonlellei konfe-
renciáról. Minden tagot és érdeklő-
dőt meghívunk.

— **A Mester-utcai egyházközség**
most tartotta negyedévi közgyűlé-
sét Berényi József lelkész és
Szereimly Béla gondnok elnökle-
tével élénk érdeklődés mellett. A
lelkész imával nyitotta meg a gyű-
lést és előterjesztette kimerítő je-
lentését az egyházi életéről. Főké-
ppen a templom kijavítása körüli
nehézségek foglalkoztatták a gyű-
lést. Az erre a célra szépen meg-
indult adakozások elégtelenek vol-
tak. Tárgyalták a válságba jutott
Kollégium megsegítését. Szomorú-
an hallották, hogy a Téglavető-
ben az otlani ifjúság az imaházat
léha mulatóság színhelyévé tette.
Köner Gusztávné a nőszövetség
munkájáról számolt be. Fájdalom-
mal emlékeztek meg a dr. Soóé
Béla haláláról az egyházat ér-
veztetéséről.

— **Kinevezés.** A Duna Concordia
Biztosító Mándi Sándort a debre-
ceni fiók főnökévé nevezte ki.

— **Augusztus 24-én lesz dr. Ta-
tay Zoltán ügyében a fellebbezési
főtárgyalás.** Mint már megírtuk,
a debreceni népbíróság dr. Tatay Zo-
lánt, a debreceni árvások volt
elnökét hétévi kényszermunkára
fieltes háborús büntetésként
miatt. Dr. Tatay fellebbezést az íté-
let ellen. Ügyében a Népbíróságok
Országos Tanácsa Budapesten
augusztus 24-én tartja meg a fel-
lebbezési főtárgyalást.

* Végh Ilona tanítónőjét és
Fábián Béla pü. számtiszt jegye-
sek.

* **Mágyor Katalin** okl. tanító
(Debrecen) és **Pethő Zoltán** ref.
kántortanító (Nagydobos) f. hó
21-én d. e. 10-kor tartják esküvő-
jüket a Kistemplomban. (Minden
külön értesítés helyett.)

* **Zöld (Grünfeld) József** és
Steinschreiber Lili ma délután 4
órákor Hatvan u. 57. szám alatt
tartják esküvőjüket.

— **Vádirat egy Volksbund-tag
ellen.** A debreceni népiügyszé-
g most készítette el a vádiratot Hen-
nel Gyula 65 éves volt debreceni
lakos ellen. Hannel 1941-ben min-
den kényszer nélkül belépett a né-
met Volksbund tagjai sorába. A
népiügysz népellenes büntelék-
ménnyel vádolja.

— **Felhívás.** A debreceni föld-
igénylő bizottság felhívja mind-
azon régi földtulajdonosokat, akik-
nek a város határában túl más köz-
ségben vagy meggyében szántóföld,
szőlő, vagy gyümölcsös van, Deb-
recenben a városháza I. em. 42. sz.
szobában 8 nap alatt pontosan be-
jelenteni tartozik. Földigénylő Bi-
zottság elnöke.

— **Csak októberben kezdődnek
az adókövetések.** Az idei adóköve-
tések a rendkívüli viszonyok
miatt csak későbbi időpontban
kezdődnek. A város törvényható-
sága már megválasztotta az adó-
követő bizottság tagjait, akiknek
számát a pénzügyminiszter által
kinevezett tagok fogják szaporí-
tani. Az adókövető bizottságok
munkája előreláthatóan csak ok-
tóber hónapban kezdődik meg.

— **Nyilas tevékenység miatt
népbíróság elé állítják Finta Elek**
hajdúsámsóni célszert, aki 1942-
ben a nyilaspárt helyi munkás-
vezetője volt. Munkaadóját pedig
mint kommunistát feljelentette.

— **A Magyar Demokratikus If-
júsági Szövetség „Dózsa György”
vezetőképző iskolája** hétfőn dél-
előtt tartja ünnepélyes megnyitó-
ját a Nagyerdő körút 46. alatt
lévő helyiségben. A megnyitón
Juhász Nagy Sándor egyetemi ta-
nár mond ünnepi beszédet.

— **Lugkőoldattal megmérgezte
magát Komlóssy-úti lakásán id.**
Szabó Sándor. Holtan találták rá
hozzátartozói. Tettének oka gyó-
gyíthatatlan betegség.

— **Megkezdődnek a vármegye-
háza renoválási munkái.** Tizenhat
helyiséget teljesen rendbe kell ho-
zatni, azonkívül a tető egy részét
kijavítani. Torma Kálmán al-
ispán budapesti útja alkalmával
biztosította a költségek egy ré-
szét. Az államépítészeti hivatal
most készíti a költségvetést és
már az anyag nagy részét is be-
szerezték az építkezéshez.

— **Összeírják Hajdú vármegye
területén a sérült épületeket.** Az
összeírás szeptember 3-ig fejező-
dik be, addig megállapítják a há-
borús károkat és javaslatot tesze-
nek a sérült épületeknek az újjá-
építés keretében való felépítésére.

— **Az aratási munkák teljesen
befejeződtek Hajdú megyében.** A
cséplés „olyamatlan” van. A ter-
méseredmény alul van a közepes-
ben, noéanként narom mázsás át-
agot jelentenek.

— **Hajdú vármegye törvényható-
sága még ebben a hónapban
közgyűlést tart,** melyen fontos
ügyek kerülnek letárgyalásra.

* **A Népművelési Szakszerve-
zete közli,** hogy a Nemzeti Segély
bábján a Népművelési Szakszervezet
elnöksége által összeállított zené-
kar játszott.

* **Dr. Naményiné gyorsíróisko-
lájában,** géprőliskolájában tanfo-
lyamkezdés. Államvizsga, vasút-
kezdmény. Piac 58. másodeme-
letén. Géprőliskolavallás.

* **Halász-féle vendéglő és szá-
lloda újból megnyitott.** K. vendé-
geink szíves pártfogását kérve,
tisztellel őr. Halász Bertal-
anné.

* **Dr. Magyar Simon ügyvédi
irodáját** a Magyar Általános Hit-
telbank fiókja helyiségében újból
megnyitotta.

**Kártólást, bérfontást, harlanya-
kötést gépen vállal**
MEGYÉRI
Szigligeti utca 14.

„A cserkészek tíz törvénye a demokrácia tíz törvénye is”

Szolnoki Lajos vezetőbiztost beszél a Cserkészek Szövetség munkater-
vérl és arról, hogy a cserkészet célja: a küzdőképes ember neve-
lése

Ismeretes, hogy az egész or-
szágban újult erővel indult meg a
Magyar Cserkészek Szövetség mun-
kája. Nemcsak a fővárosban, ha-
nem a kerületi központokban is
egyre nagyobb lendülettel folyik a
szervezés.

Az elmúlt napokban beszámol-
tunk arról, hogy városunkban is
megtartotta tisztújító közgyűlését
a Szövetség debreceni kerülete. A
város közönsége meglepéssel
vette tudomásul, hogy a kerület
élére Karácsony Sándor, az or-
szágos hírvé pedagógus került,
akinek személye egymaga is biz-
tosított arra, hogy a debreceni
cserkészek valóban „jó munkát”
fognak végezni.

„MULUNKBAN NINCS PALÁSTOLNI VALÓ”

A Szövetség debreceni kerületé-
nek a Péterfia-utca 28. szám alatt
van a Cserkészháza. Itt keressük
fel Szolnoki Lajos vezetőbiztost,
akit nagy halom könyv közepette
találunk. Ortutay Gyula: Tréfás-
szavú magyarok, Móricz Zsig-
mond: Magvető, Száz népi játé-
dal. Ezeket a könyveket jegy-
vezzük meg az első pillantásra.
Megannyi mű, melynek valamennyi
nyári és ilyen ifjúsági
könyvtárban ott kellene lennie.
— Kulturprogramunk forrásai
— mondja Szolnoki Lajos.

Aztán beszélgetni kezdünk.
Csendes, komoly szavakat ejt a
Cserkészek Szövetség múltjáról és
jelenéről. Meggyőződéssel mon-
dja:

— Rövid megszakítás után
újra megkezdte működését Szö-
vetségünk. Rendületlenül állunk a
cserkészek tíz törvényén, mely
együttal a demokrácia tíz tör-
vénye is. Nincs palástolni valónk
a múltból. Tíz törvényünk alapján
állunk a jelenben és erre fogjuk
építeni a jövőt is. Meg akarjuk
teremtetni a fiúk államát, ahol be-
bizonyítjuk majd, hogy jó és szép
a cserkészek tíz törvénye és hogy le-
het aszerint élelet élni.

— Kik vehetnek részt a cser-
készmunkában?

— A hat éves gyermektől a tíz-
zennel éves ifjúig adunk nevelő
munkát. Különösen nagy felad-
atok várnak ránk a tíz éves aluli
gyermekeket illetően, mert hiszen
ezekkel nem foglalkozik senki.
Ezek számára mesedélutánokat és
bábszínházat rendezünk. Tizen-
nyolc éves felül mint vezetők,
önként működhetnek szövetség-
günkben a fiúk.

— Milyen kapcsolatban áll a
Cserkészek Szövetség a többi ifjúsági
mozgalommal?

— Sikerült a Magyar Demokra-
tikus Ifjúsági Szövetség, a Ke-
resztény Ifjúsági Egyesület és a
Független Kisgazda Párt Ifjúsági
Szervezete vezetőségével — főleg
az utóbbival — arra a megállapo-
dásra jutnunk, hogy nem keresz-
tezzük egymás útjait. A MaDiSz-
szal különösen kulturális vonalon
vesszük fel a kapcsolatokat. A
többi ifjúsági tömörüléssel még
ezután fogunk tárgyalni az együtt
működésről.

KÜZDŐKÉPES EMBER!

— Mi a cserkészek emberideál-
ja?

— Ideálunk a küzdőképes em-
ber. Meg akarjuk teremteni a
harmonikus ember típusát. A
cserkészek mind szellemi, mind
fizikai, mind pedig gyakorlati
munkából ki kell vennie részét,
aki életformát akar, az cserkészek
lesz.

— A legmelegebb rokonszeny-
vel. A pártok újságjai kivétel nél-
kül örömmel üdvözölték induló

munkánkat. A cserkészet egyb-
ként célul tűzte ki, hogy tagjaival
megismerteti valamennyi párt cél-
kitűzését, világnézetét. Erre a ve-
zetői törzs keretében nyílik majd
alkalom. Ide ugyanis minden al-
kalmal meghívjuk egy-egy poli-
tikai párt képviselőjét. Egy biz-
tosítjuk a politikai nevelést. A
Szövetség tehát politikailag tájé-
kozott fiúkat ad az egyes pártok-
nak.

— Miben látod a Szövetség leg-
sürgősebb teendőjét?

— A vezetőképzésben. A ma-
gyar ifjúságnak képzett irányí-
tókra van szüksége. Ennél ter-
mészetesen nem állunk meg, a
vezetőket állandóan továbbképez-
zük. Legfontosabb most a vezetői
törzs munkája, melynek kereté-
ben, mint már fentebb említet-
tem, a politikai nevelés is le fog
folyni.

MINDEN ANYAGI TÁMO- GATÁS NÉLKÜL

Sürgősen meg fogjuk indítani a
regőcserkészet munkáját, — foly-
tatja tovább Szolnoki Lajos. Nagy
fontosságú kulturális az egyes
csapatok vegyítése is. Nem lesz
például csak diák-cserkészesapat.
Eddig sem elzárkózást jelentett
ez, csupán szervezési könnyebbé-
get. Most pedig a nehézségek el-
lenére is végre fogjuk hajtatni azt,
hogy az egyes társadalmi rétegek-
hez tartozó ifjak együttdolgoz-
sának. Egyelőre nem tömegekre
törekszünk, hanem minőségű em-
bereket akarunk nevelni.

— Honnan van a Szövetségnek
anyagi fedezete?

— Anyagi támogatást sehonnan
sem kapunk, de nem is kérünk.
Mindent a magunk erejéből aka-
runk és fogunk előteremteni —
fejezi be szavait Szolnoki Lajos.
Megmutatjuk, hogy külső támo-
gatás nélkül is tudunk „jó mun-
kát” végezni.

— És mi azzal az érzéssel büsz-
künk a lelkes cserkésztisztól,
hogy ez sikerülni is fog.

* **Berger József** építész-mérnök
építőmester deportáláshoz haza-
érkezett és Sebestyén Lajos épí-
tész-mérnök építőmester Fűrdő u.
2. irodájában az építéti közönség
rendelkezésére áll.

* **Angol óvoda és iskola** beirat-
kozás megkezdődött. Kölcsei u. 6.

* **Szántó Karola és Halpert Jenő**
tisztelettel meghívják rokoni-
kat és ismerősöiket folyó hó
19-én, vasárnap d. u. 2 órakor
Arany János u. 4. sz. alatt tar-
tandó esküvőjükre.

— **Hirdetmény.** Az összes föld-
igénylő bizottsági tagok folyó hó
19-én, vasárnap reggel 8 órára
pontosan jelenjenek meg. Pontos
ügyek elintézése végett. Föld-
igénylő Bizottság elnöke.

— **Hirtelen halál a réten.** Haj-
dúbszörvény határában, a So-
mosy dűlőben egy halott nore
találtak a járókelők. Fiatal, sző-
ke, 150 cm. magas volt a holttest.
A környékbeliek felismerték a
halottat Abai Eszter 22 éves ma-
lommunkásné személyében. A ha-
lál okának megállapítására folyik
a vizsgálat.

— **A Munkás Kultúrészvetség
és Ady-Társaság** munkás hang-
versenyszorozatában ma délután 6
órákor a Zeneközpontban Beetho-
ven-hangverseny lesz. Fel-
lépnek Hiecht Margit zongoramű-
vész és Berkovits Tibor hege-
dűművész. Magyaróráz előadást
tart dr. Ujtalassy József.

Havancsák tánciskolája
Köcsuth-u. 1. építő Munkások Or-
szágos Aug. 20-án ünnepi díszítanó
d. u. 5 órákor. Uj táncotanyam
szept. 8-án szept. 1-én jelművés
alarcos bal reggeli.

**Jókarban lévő
MOTORKEREKPAR**
Igazoivánnyal eladó. Érdek-
lődni: Dózsa utca 6. b.

PÉTERFIA
Márkus tánciskola Péterfia u. 30.
MA délután 5—8-ig ósziánc utáná
9 órától reggelig tartó BÁL

Pártélet
A Kisgazda Párt női tagozata
csütörtökön délután 5 órakor tag-
gyűlést tart. A vezetőség nyoma-
lékosan felhívja tagjai figyelmét,
hogy a taggyűlésen pontosan és
teljes számban jelenjenek meg.
Tárgy: A hadifoglyokat fogadó
bizottság felállításával kapcsolatos
kérdések megbeszélése.

**Kulturmatiné rendez a Kis-
gazda Párt ifjúsági szervezete.** A
Független Kisgazda Párt ifjúsági
szervezete augusztus 26-án művé-
szi kulturmatiné rendez a párt-
helyiség dísztermében. Sokak előtt
emlékeztet még az ifjúsági szer-
vezet első kultúrdelelőttje, mely
jelentős eseménye volt a város
kulturális életének. A jövő vasár-
napra kitűzött matiné mind-n bi-
zonyal meg fog felelni a kultúr-
igényes közönség várakozásának.

**A Független Kisgazda Párt köz-
ponti irodájában** minden délelőt
a hivatalos órák alatt gazdasági
szaktanácsadó működik.

Vetésterület bejelentése

Ismételten felhívom a gazdálko-
dókat, hogy szántóterületeiknek
teljes nagyságát és az 1945. évben
buzából, rozsból, kétszeresből, kö-
lesből, árpaiból, zabból, burgonya-
ból és kukoricából learatásra ke-
rülő szántóterületek nagyságát a
gabonaföldadón (városi adóhivatal
udvarán) sürgősen jelentésk be. A
bejelentés elmulasztói ellen az el-
járást azonnal megindítatom.
Végh Dezső n. polgármester.

ÚJ TÁNCANFOLYAM
kezdődik a RUCÁBAN,
Vigkedvü Mihály utca 67.
Minden csütörtök, szombat, va-
sárnap ósziánc. Serej-jazz.

HÁLÓSZOBA BUTOR
eladó. Svetits bérház I. léposó,
III. emelet 4. — Megtekinthető
d. u. 2—7-ig.

Forgalmiódó blokk
Hullámpapír
Tekeres csomagolópapír
kapható a
„Méliusz”
könyvkereskedésben.

Dr. Törő-féle kis fejlődéstan,
Toldt vagy Sobotta anatómiai
atlaszt és dr. Went-féle kórtant
keresek, melyért magas árat
fizetek. Sürgős megkereséset
„ORVOSTANHALLGATÓ”
jeligére a kiadóba kérem.

MA ÉS S 23-án
HÉTFŐN W táncanfolyam
kezdődik
MAGY I
ÖSZTÁNC N
Deák Ferenc u. 6. G

CSOKONAI színház
Vasárnap, 1945 augusztus
19-án 3-kor és este 6 órakor
ÁRVÁCSKA
éppert 3 helyenban, előjátékkal.

